

การบริหารจัดการความมั่นคงภายใน ภายใต้กระบวนทัศน์ประชาธิปไตย Internal Security Management by Civil State Paradigm Development under Sufficiency Economy Philosophy

พล.ท. ณัฐพล นาคพาณิชย์

รองเสนาธิการทหารบก

Lieutenant General Nattaphon Narkphanit

Deputy Chief of Staff, Royal Thai Army

E-mail: Lek31@yahoo.com

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันการบริหารจัดการความมั่นคงภายในต้องดำเนินการอย่างน้อยใน 3 ระดับ คือความมั่นคงของมนุษย์ ความมั่นคงของสังคม และความมั่นคงของชาติ ซึ่งเป็นความมั่นคงแบบเบ็ดเสร็จ มีความเป็นองค์รวม ที่ภาครัฐไม่สามารถบริหารจัดการความมั่นคงได้ เพียงฝ่ายเดียวต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะจากประชาชน ทั้งภาคประชาชนและภาคเอกชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการความมั่นคงร่วมกับ ภาครัฐบนพื้นฐานที่ว่า “คนไทยทุกคนก็คือประชาชนของชาติ” โดยประชาชนกับเจ้าหน้าที่ รัฐต้องทำงานร่วมกัน โดยการสร้าง “เครือข่ายประชารัฐ” ในทุกด้าน ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจ ที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาของชาติ และเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งของนักบริหาร ในยุคประเทศไทย 4.0 นอกจากนั้นแล้วการบริหารจัดการความมั่นคงในทุกระดับต้อง อาศัยความรู้ที่เป็นสหวิทยาการ สามารถเชื่อมโยงบริบทต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้อง ภายใต้ กระบวนทัศน์ประชารัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสอดคล้องกับกระบวนการปฏิรูป การบริหาร ราชการแผ่นดินเชิงยุทธศาสตร์ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ที่รัฐบาลปัจจุบันกำลัง ดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศ สิ่งสำคัญคือกลไกต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเครื่องมือในการรักษา ผลประโยชน์ของชาติให้คนรุ่นหลังต่อไป และเป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งในการออกแบบ ยุทธศาสตร์ของชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: การบริหารจัดการความมั่นคงภายใน, กระบวนทัศน์ประชารัฐ, ประชารัฐ

ABSTRACT

At present, Internal Security Management must be carried out in three levels namely human security, social security and national security. It is the kind of comprehensive security. Government alone cannot achieve this work. It requires multilateral corporations especially from its people. People and private sectors must participate in Internal Security Management on the basis of “All Thais are National Citizens”. Government official and people must join hands together by building “Networks of Civil State” in all aspects. This is recognised as the most powerful tool to solve the problems and leaders of Thailand 4.0 must understand. Furthermore, security managers at all levels must be Inter-Disciplinary. They must be able to find linkages of all matters synchronously especially linkages to National Reform Process and National Strategy that the current government is undergoing. It should be noted that, all of these instruments are vital to protect national interests for the future generations. In addition, it also contributes to sustainable national strategic development.

Key Words: Internal Security Management, Civil State Paradigm, Civil State

เมื่อกล่าวถึงความมั่นคงภายใน ปัจจุบันนับได้ว่ามีความสลับซับซ้อนและมีความเป็นพลวัตอย่างยิ่ง แต่เดิมนั้นเมื่อกล่าวถึงความมั่นคงผู้ที่รับผิดชอบหลักมักจะเป็นเจ้าหน้าที่รัฐโดยเฉพาะกองทัพ ในขณะที่ภาคประชาชนและภาคเอกชนอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความมั่นคงไม่มากนัก ทั้งนี้ ความหมายของความมั่นคงในอดีตจะอิงอยู่กับความมั่นคงแห่งรัฐ (State Security) เป็นสำคัญ แต่ปัจจุบันความหมายของความมั่นคงเป็นแบบเบ็ดเสร็จ มีความเป็นองค์รวม (Comprehensive Security) รวมภัยคุกคามทั้งแบบดั้งเดิม (Traditional Threats) และภัยคุกคามไม่ตามแบบ หรือภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร (Non-Traditional Threats) ทำให้ภาครัฐไม่สามารถบริหารจัดการความมั่นคงได้เพียงฝ่ายเดียว ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะจากประชาชนทั้งภาคประชาชนและภาคเอกชน ซึ่งจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความมั่นคงร่วมกับภาครัฐ ดังนั้น แนวคิดที่ว่าด้วยประชาชารัฐ ที่ว่าด้วยการรวมเอาพลังทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐ มาใช้บนพื้นฐานว่า “คนไทยทุกคนก็คือประชาชนของชาติ” ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาของชาติ ดังนั้น การบริหารจัดการความมั่นคงภายในภายใต้กระบวนทัศน์ประชารัฐ จึงหมายถึง “ประชาชน” กับ “เจ้าหน้าที่รัฐ” ทำงานร่วมกันโดยการสร้าง “เครือข่ายประชารัฐ” ในทุกด้าน จะเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเข้าด้วยกันตามแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐ รวมถึงการบริหารจัดการความมั่นคงภายในมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด (ประยูรศักดิ์ จันทรีโอชา, บรรยาย, 2558)

ความเป็นพลวัตของความมั่นคงภายในบริบทของความมั่นคงแบบองค์รวม

การบริหารจัดการความมั่นคงภายในภายใต้กระแสโลกใหม่ซึ่งสังคมมีความเชื่อมโยงกันโดยไม่มีข้อจำกัดของเวลาและพื้นที่ (Time and Space Convergence) ทำให้งานด้านความมั่นคงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและเป็นไปอย่างรวดเร็ว หรือเรียกได้ว่ามีความเป็นพลวัตสูง ดังนั้น การบริหารจัดการความมั่นคงภายในจึงเป็นเรื่องที่ไม่สามารถทำให้เป็นรูปแบบที่เคร่งครัด (Static) แต่ต้องเป็นรูปแบบที่มีความยืดหยุ่น ที่สำคัญการบริหารจัดการความมั่นคงภายในภาครัฐต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยไม่สามารถใช้ความเป็นเอกภาพในการสั่งการ (Unity of Command) เป็นหลักแต่เพียงอย่างเดียวแบบส่วนราชการเดิม ๆ ได้ แต่จะต้องอาศัยความเป็นเอกภาพในการทำงานร่วมกันโดยไม่ใช่เป็นการสั่งการตามสายการบังคับบัญชา ซึ่งเราเรียกความเป็นเอกภาพในแบบดังกล่าวว่าเอกภาพในความพยายาม (Unity of Effort) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคง กล่าวคือ ภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าการปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคงเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการงานความมั่นคงภายใต้สภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน นอกจากนั้น สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงก็คือการบริหารจัดการในงานด้านความมั่นคงอย่างมีเอกภาพ โดยทุกภาคส่วนต้องทำงานอย่างประสานสอดคล้องและเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย (นเรศน์ วงศ์สุวรรณ, 2554 : 12)

นอกจากการให้ความสำคัญกับความมั่นคงแบบองค์รวม และเอกภาพในความพยายาม เป็นกรอบทิศทางหลักการสร้างบริหารจัดการความมั่นคงภายในแล้ว ความ

หมายของความมั่นคงอีกประการหนึ่งที่จะต้องนำมาใช้ ก็คือ “ความมั่นคงโดยการร่วมมือกัน” (Cooperative Security) ซึ่งเป็นอีกแนวคิดหนึ่งในการบริหารจัดการความมั่นคงภายใน ทั้งนี้ แนวคิดดังกล่าวได้นำไปสู่แนวคิดใหม่ที่มีความเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติอย่างเป็นองค์รวม สอดคล้องกับบริบทในการบริหารจัดการความมั่นคงภายใน นอกจากนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านความมั่นคงภายในจะมีทั้งในส่วนที่เป็นรัฐ (State Actors) และกลุ่มคนที่มิใช่รัฐ (Non State Actors) อย่างเช่น ภาคเอกชน (Private Sector) ภาคประชาสังคม (Civil Society Organization) รวมอยู่ด้วย (นเรศน์ วงศ์สุวรรณ, 2553: 2)

ทั้งนี้ หากนำเอาแนวคิดของความมั่นคงโดยการร่วมมือกัน บูรณาการร่วมกับความมั่นคงแบบองค์รวม จะพบว่าการบริหารจัดการความมั่นคงภายในจะต้องดำเนินการอย่างน้อยใน 3 ระดับ ได้แก่

1. ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ซึ่งถือว่าเป็นความมั่นคงระดับฐานรากของความมั่นคงทั้งปวง ทั้งนี้ หากปัจเจกบุคคลไม่มีความมั่นคง โดยเฉพาะความต้องการในปัจจุบัน 4 ตลอดจนความยุติธรรมทางสังคมที่แต่ละบุคคลพึงได้รับแล้ว หากความมั่นคงของมนุษย์เกิดปัญหา ก็จะไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม และอาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองต่อไปได้

2. ความมั่นคงทางสังคมและชุมชน (Social and Community Security) ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างเสริมเข้มแข็งทางสังคม โดยส่งเสริมให้ประชาชนในแต่ละชุมชนร่วมมือกันเพื่อสร้างกลไกปกป้องทางสังคมไม่ให้อันตรายต่าง ๆ ทั้งทางกายภาพที่เป็นรูปธรรม อาทิ การระวังป้องกันยาเสพติด อาชญากรรม และสิ่งผิดกฎหมายต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงปัญหาทางสังคมที่เป็นนามธรรม อาทิ แนวคิดของลัทธิความเชื่อต่าง ๆ ที่ทำลายศีลธรรมอันดีของแต่ละศาสนา ตลอดจน

จนวัฒนธรรมที่ดั่งามของสังคมไทย เป็นต้น เข้ามาในชุมชน ทั้งนี้ ก็ด้วยการให้ความรู้กับประชาชนเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง (Civic Education) โดยมีเป้าหมายให้คนในสังคมไทยมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) ที่จะรับผิดชอบต่อส่วนรวมและไม่สร้างความเดือดร้อนต่อสังคม

3. ความมั่นคงของชาติ (National Security) ซึ่งถือว่าเป็นแนวคิดทางความมั่นคงที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งความมั่นคงของชาติเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับภาครัฐทั้งส่วนที่เป็นภาคการเมืองไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ตลอดจนส่วนราชการ ให้สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยใช้พลังอำนาจของชาติในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การทหาร วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนส่วนใหญ่ในประเทศ โดยจะต้องทำให้ประเทศเกิดบูรณภาพแห่งดินแดน มีอธิปไตย (Sovereignty) ประการสำคัญประเทศชาติจะต้องมีเสถียรภาพ (National Stability) ไม่เกิดสภาวะไร้บรรทัดฐาน (Anomie) ส่งผลให้ไม่สามารถบริหารงานของประเทศได้

จากความมั่นคงทั้ง 3 ระดับทำให้เห็นว่าการทำงานด้านความมั่นคงแบบประชารัฐจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ฝ่ายรัฐไม่สามารถทำแต่ฝ่ายเดียวได้ ไม่ว่าจะเป็นความมั่นคงระดับใดก็ตาม ไม่เว้นแม้แต่ความมั่นคงของชาติ ซึ่งฝ่ายรัฐจะต้องทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2546: 10, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2555: 3, โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2556: 33, ประยุทธ์ จันทร์โอชา, ปาฐกถา, 2559)

ทั้งนี้ พลังอำนาจของชาติในแต่ละด้านไม่ได้มีอยู่แต่เพียงฝ่ายรัฐเท่านั้น แต่ยังอยู่กับภาคเอกชน ภาคประชาชนที่เรียกว่า Non-State Actors อีกด้วย อย่างไรก็ตาม คำถามที่เป็นโจทย์สำคัญคือ รูปแบบแนวทางในการบริหารจัดการความมั่นคงตามแนวทางประชารัฐควรเป็นอย่างไร

จึงจะเป็นแนวทางในการบริหารจัดการความมั่นคงตาม
แนวทางประชารัฐให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริง

กระบวนการประชารัฐกับการบริหารจัดการ ความมั่นคงในยุคประเทศไทย 4.0

ความมั่นคงในยุคหลังอุตสาหกรรมนิยม (Post-Industrial) หรือยุคหลังทันสมัย (Post-Modern) ได้นำพาประเทศไทยเข้าสู่ยุค 4.0 ซึ่งทำให้ความสำคัญของความมั่นคงทั้ง 3 ระดับที่กล่าวข้างต้นมีความกระชับแน่นและเชื่อมโยงกันมากขึ้น ทั้งนี้ ก็ด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีส่งผลให้เวลาและสถานที่ไม่ได้เป็นข้อได้เปรียบต่อหน่วยงานด้านความมั่นคงแบบเดิม ๆ อีกต่อไป แต่ในทางกลับกันหน่วยงานด้านความมั่นคงมีเวลาน้อยลง มีงานมากขึ้น ที่สำคัญจะต้องพร้อมในการถูกตรวจสอบมากยิ่งขึ้น รวมถึงพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านความมั่นคงจะกลายเป็นพื้นที่ที่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมอีกต่อไป แต่จะกลายเป็นพื้นที่ในโลกเสมือนจริง เช่น Social Media ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้น การที่จะทำให้การบริหารจัดการความมั่นคงภายในมีประสิทธิภาพได้ ภาครัฐจะต้องปฏิรูปองค์กรเพื่อให้เกิดเป็นองค์กรที่เป็นเครือข่าย (Network Organization) เพื่อให้ภาคเอกชน ภาคประชาชน สามารถเชื่อมโยงการทำงานกับภาครัฐได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งก็ถือได้ว่าเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวทางประชารัฐได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม การออกแบบขององค์กรที่ส่งเสริมต่อกระบวนการประชารัฐ โดยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สามารถทำงานร่วมกันและมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการความมั่นคง โดยเฉพาะความมั่นคงภายในได้นั้นจะต้องอาศัยโครงสร้างองค์กรที่เป็นแนวราบ (Horizontal Organization) ทั้งนี้ รูปแบบของการบริหารแบบแนวราบถือเป็นแนวคิดใหม่ที่จะเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรแบบแนวตั้ง โดยมีการแยกแยะหน้าที่และกำหนดขอบเขตของงานในแต่ละฝ่าย มีการแบ่งเป็นทีมย่อย ๆ และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบใน

แต่ละส่วนตามลักษณะเฉพาะ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งการบริหารแบบแนวราบนั้นจะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีลำดับขั้นน้อยที่สุด และมีการให้อำนาจแก่แต่ละภาคส่วนในการปฏิบัติงาน ทำให้มีการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงภายในได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ การบริหารแบบแนวราบนี้จะเหมาะกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในยุค 4.0 ที่ภัยอันตรายเป็นกลไกในการขับเคลื่อนประเทศ (คาร์ณ ศรีน้อย อังใน กัลยานี เลื่องสุนทร, ออนไลน์, 2560)

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ภาคส่วนต่าง ๆ ที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเผชิญปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในระดับต่าง ๆ ตามแนวทางประชารัฐนั้นล้วนมีอัตลักษณ์ (Identity) ที่แตกต่างกัน มีความหลากหลาย มีค่านิยม แนวคิด และธรรมชาติของแต่ละสถาบันแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแต่ละสถาบันมีจุดแข็งและจุดอ่อนที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ดังนั้น ในการปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคงตามแนวทางประชารัฐในยุค 4.0 เพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาทำงานร่วมกันจึงเป็นเรื่องที่ไม่ง่าย การบริหารงานความมั่นคงภายใต้กระบวนการใหม่นี้จะต้องคำนึงถึงการบริหารความหลากหลาย (Manage Diversity) มากกว่าจะบริหารงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ (Manage Efficiency) แต่เพียงประการเดียว ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความมั่นคงในโลกยุค 4.0 จึงต้องมีความเข้าใจในกระบวนการความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป โดยไม่มองปัญหาความมั่นคงแบบแยกส่วน แต่จะต้องให้ความสำคัญกับ “การบริหารจัดการความมั่นคงแบบเบ็ดเสร็จ จึงจะสามารถบริหารจัดการความมั่นคงภายในที่เปลี่ยนแปลงไปได้ (นเรศน์ วงศ์สุวรรณ, 2554: 23-24)

การบริหารจัดการความมั่นคงภายในเชิงยุทธศาสตร์ภายใต้กระบวนทัศน์ประชารัฐ

นอกจากการบริหารงานด้านความมั่นคงภายในให้เกิดประสิทธิภาพด้วยการจัดองค์กรแบบแนวราบ รวมถึงการบริหารบนความหลากหลายของแต่ละภาคส่วนแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือมีระบบการบริหารจัดการอย่างเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่ในระดับรัฐบาล (Grand Strategy) ระดับยุทธศาสตร์เฉพาะ (Theater Strategy) ระดับปฏิบัติการ (Operational) และระดับกลยุทธ์ (Tactic) โดยเฉพาะการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนให้เกิดขึ้นได้นั้น ฝ่ายนโยบายและแผนในทุกระดับจำเป็นต้องมองภาพของการปฏิบัติอย่างเป็นองค์รวม (Holistic) โดยมีมิติของการป้องกัน (Defense) และการพัฒนา (Development) ที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างหลากหลายมิติ นอกจากนั้นแล้วความสำคัญของงานบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ตามแนวทางในการบริหารจัดการความมั่นคงที่เป็นแบบไม่แยกส่วน (De-differentiation Security Management) จะเป็นกุญแจที่สำคัญ ซึ่งหมายความว่าฝ่ายนโยบายและแผนในทุกระดับจะต้องเข้าใจถึงแผนงานในระดับยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของนโยบายของรัฐบาลที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาด้านความมั่นคงภายในที่มีหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น หน่วยงานในการแปลงนโยบายระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Implementation) ไปสู่การปฏิบัติจะต้องให้ความสำคัญในประเด็นต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ที่เข้าร่วมในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติจะต้องมีความหลากหลาย เป็นสหวิทยาการ (Inter-Disciplinary) มีโครงสร้างและพฤติกรรมการบริหารแบบบูรณาการเพื่อเอื้อต่อการทำงานร่วมกัน รวมทั้งมีความเข้าใจถึงความชัดเจนในตัวนโยบายในแต่ละด้านที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในระดับปฏิบัติการ (Operational Level) และระดับกลยุทธ์ หรือยุทธวิธี (Tactical Level) ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้จะมีส่วนสำคัญในการสร้างแผนมุ่งสู่ความ

สำเร็จ (Road Map) ในการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นองค์รวม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการบริหารงานด้านความมั่นคงภายในในยุค 4.0 อย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหาแบบบูรณาการจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการวางแผนในการบริหารงานแบบบูรณาการแบบไม่แยกส่วน หรือ De-differentiation Management โดยจะต้องมีองค์กรที่เข้าใจความมั่นคงแบบเบ็ดเสร็จ (Comprehensive Security) เพื่อแปลงนโยบายรัฐบาลที่เป็นยุทธศาสตร์ใหญ่ไปสู่การทำแผนงานในระดับปฏิบัติการ (Campaign Plan) เพื่อนำไปสู่ในการกำหนดแผนกลยุทธ์ (Action Plan) ได้อย่างเป็นระบบและมีความเชื่อมโยงกัน (Snyder, 1999, 4) ภายใต้กระบวนทัศน์ประชารัฐ ตามแผนภาพ

บทสรุป

การบริหารจัดการความมั่นคงภายในตามแนวทางประชารัฐในยุค 4.0 ซึ่งเป็นยุคหลังอุตสาหกรรมนิยม (Post-Industrial Era) หรือหลังทันสมัย (Post-Modern Era) อัดลัทธิทางสังคมที่สำคัญของยุคนี้ไม่สามารถที่จะกำหนดแบบแผนที่ชัดเจนตายตัวได้ (Uniformity) บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมีการข้ามพรมแดนระหว่างกัน (Cross Sections) สภาวะแวดล้อมดังกล่าวทำให้ผู้บริหารจัดการความมั่นคงในทุกระดับต้องอาศัยความรู้ที่เป็นสหวิทยาการ ไม่แยกส่วน เห็นความเชื่อมโยงของบริบทต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้อง ซึ่งภายใต้กระบวนทัศน์ประชารัฐจะทำให้ทุกภาคส่วนต้องเข้ามาทำงานร่วมกัน โดยใช้จุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาชดเชยจุดอ่อนของแต่ละฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาสังคม กระบวนทัศน์ประชารัฐจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งของนักบริหารในยุคประเทศไทย 4.0 อย่างไรก็ตาม การเชื่อมโยงบนความแตกต่างหลากหลายไม่สามารถใช้การบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นไปสู่ประสิทธิภาพ โดยมีรูปแบบและสายการบังคับบัญชาที่เข้มงวดได้ แต่จะต้องใช้การบริหารงานบนความหลากหลาย กระจายอำนาจ รับ

แผนภาพโครงสร้างการบริหารจัดการความมั่นคงภายในเชิงยุทธศาสตร์ภายใต้กระบวนการทัศน์ประชารัฐ

ความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน มีการตัดสินใจอย่างเด็ดขาดบนพื้นฐานของการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ที่มีการเชื่อมโยงงานระดับนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับกลยุทธ์อย่างประสานสอดคล้อง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่ไม่สามารถเกิดได้เพียงข้ามคืน แต่จะต้องอาศัยการสร้างการรับรู้และความเข้าใจจากทุกภาคส่วน โดยไม่มองปัญหาด้านความมั่นคงภายในภายใต้มุมมองทัศนคติของฝ่ายตนเพียงฝ่ายเดียว

ทั้งนี้ กระบวนการปฏิรูปที่รัฐบาลปัจจุบันกำลังดำเนินการอยู่ โดยเฉพาะการบริหารราชการแผ่นดินเชิงยุทธศาสตร์ และการมียุทธศาสตร์ชาติ จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ และในประการสำคัญคือกลไกต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเครื่องมือในการรักษาผลประโยชน์ของชาติให้คนรุ่นหลังต่อไป และเป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งในการออกแบบยุทธศาสตร์ของชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

- คำรณ ศรีน้อย. **การจัดการเทคโนโลยี**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2549 อ้างถึงใน กัลยานี เลื่องสุนทร (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: www.il.mahidol.ac.th/th/images/stories/.../16-4-52-Horizontal-Organization.pdf, 2560.
- จุลชีพ ชินวรรณโณ. **ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. **การบริหารรัฐกิจเปรียบเทียบ การบริหารจัดการในโลกยุคหลังสงครามเย็น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- นเรศน์ วงศ์สุวรรณ. **การทบทวนแนวคิดการปฏิรูป และการบริหารจัดการภาคส่วนความมั่นคงในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2554.
- นเรศน์ วงศ์สุวรรณ. **“การบริหารความมั่นคงในยุคหลังสงครามเย็น”**. วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. ปีที่ 1 ฉบับปฐมฤกษ์ ประจำเดือน ตุลาคม 2552-มกราคม 2553. หน้า 21-30.
- ประยุทธ์ จันทร์โอชา, พลเอก. นายกรัฐมนตรี. บรรยายเรื่อง **“สานพลังประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก”** เมืองทองธานี นนทบุรี, 20 กันยายน 2558.
- ประยุทธ์ จันทร์โอชา, พลเอก. นายกรัฐมนตรี. **ปาฐกถาเรื่อง “Towards Strategic New Equilibrium of the Asia - Pacific”**. ณ โรงแรมแชงกรี-ลา สิงคโปร์, 3 มิถุนายน 2559.
- ป้องกันราชอาณาจักร, วิทยาลัย. **“เอกสาร วปอ. หมายเลข 008 คู่มือเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ”**, ม.ป.ท., 2555.
- สนาธิการทหารบก, โรงเรียน. **ความมั่นคงศึกษา เล่ม 2**. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสนาธิการทหารบก, 2556.
- Snyder, C. A. **Contemporary security and strategy**. London: Macmillan Press Ltd., 1999.